

Kainuun elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Tulostavoiteasiakirja 2022

SISÄLLYSLUETTELO

1	Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	3
1.1	Lisäämme elinvoimaa	3
1.1.1	Työllisyysasteen nostaminen.....	3
1.1.2	PK-yritykset uudistuvat ja kasvavat monipuolistaen elinkeinorakennetta	4
1.1.3	Elinkeinojen vastuullisuuden edistäminen	7
1.1.4	Saavutettavuuden edistäminen	8
1.1.5	Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee.....	9
1.2	Tavoittelemme hiilineutraaliutta	11
1.2.1	Hiilineutraaliuden edistäminen.....	11
1.2.2	Kiertotalouden ratkaisut.....	12
1.2.3	Edistämme ilmastonmuutokseen sopeutumista.....	13
1.2.4	Luonnon monimuotoisuus ja vesien tila	14
1.2.5	Kestävä kaupunkikehitys.....	16
1.3	ELY-keskuksen aluekohtainen strateginen tavoite.....	18
2	Toiminnallinen tuloksellisuus.....	19
2.1	Asiakkuudet, digitalisaatio ja yhteiset toimintatavat.....	19
3	Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen	23
4	Erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät	23
5	Voimassaolo ja seuranta.....	24
5.1	Liite.....	24
6	Allekirjoitukset.....	25

13.12.2021

Toiminta-ajatus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset edistävät alueellista kehittämistä hoitamalla valtionhallinnon toimeenpano- ja kehittämistehtäviä alueilla.

Yleistä

ELY-keskuksen tulostavoitteet perustuvat hallitusohjelmaan, AVI-ELY -strategia-asiakirjaan, eri hallinnonalojen strategioihin sekä ottavat huomioon hallituksen aluekehittämispäätöksen ja maakuntaohjelmien linjaukset.

ELY-keskukset hyödyntävät aktiivisesti sekä virastokokonaisuuden eri tehtäväalueiden, että ELY-keskusten keskinäisiä yhteistyömahdollisuuksia tässä tulossopimuksessa määriteltyjen tavoitteiden saavuttamiseksi. ELY-keskukset toimivat tiiviissä vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä kumppaniverkoston kanssa edistäessään alueen elinvoimaa, kestävä kasvua ja tulevaisuutta sekä hyvinvointia ja sisäistä turvallisuutta.

Pitkän aikavälin strategiset linjaukset

Vahvistetaan Kainuun elinvoimaa ja kasvua kestäväällä tavalla.

Kainuun ELY-keskus edistää yhteistyössä alueen toimijoiden kanssa Kainuun elinvoimaa parantamalla yritysten kilpailukykyä ja vientiedellytyksiä huomioiden kestävä kehityksen vaatimukset ja hiilineutraalisuuden tavoitteen. Toimenpiteissä huomioidaan tulossopimuksen painotukset. Kainuun ELY-keskus toimii TF-strategian mukaisesti maakunnallisen TF-työn koordinoijana. Uudenlaisia asiakaslähtöisiä työvoima- ja yrityspalvelujen toimintamalleja kehitetään yhdessä asiakkaiden, sidosryhmien, alueen toimijoiden ja palvelutuottajien kanssa. Toiminta tehdään tiiviissä yhteistyössä Kainuun TE-toimiston kanssa.

Varmistetaan määrällisesti riittävän ja laadullisesti oikean työvoiman saatavuus Kainuussa

Tehdään aktiivista alueellista yhteistyötä osaavan työvoiman saatavuuden varmistamiseksi. Osallistutaan aktiivisesti kuntakokeilujen toteuttamiseen. Panostetaan uusien valtakunnallisten toimintatapojen ja käytäntöjen nopeaan käyttöönottoon alueelliset erityispiirteet huomioiden. Kansainvälisen rekrytoinnin mahdollisuuksien tunnettavuutta lisätään, ja kehitetään aktiivisesti maahanmuuttoa ja kotouttamiseen liittyviä toimenpiteitä.

Päämääränä kainuulainen hyvä elämä

Ilmastonmuutos- ja luonnon monimuotoisuuskysymykset integroidaan osaksi koko ELY-keskuksen toimintaa ja päätöksentekoa. Luodaan toiminnalla vähähiilistä, turvallista, terveellistä ja viihtyisää elinympäristöä sekä kestävä yhdyskuntarakennetta. Edistetään aktiivisesti maaseudun elinvoimaa sekä vastuullista ruokajärjestelmää toiminta-alueellamme.

Kainuun ELY-keskus on erinomainen työpaikka ja haluttu yhteistyökumppani

Toimintaa kehitetään yhä vahvemman kumppanuuden ja verkostoissa toimimisen suuntaan. Sekä sisäisessä että ulkoisessa toiminnassa keskiössä ovat avoimuus, aktiivinen

vuorovaikutus ja viestintä. Hyvään henkilöstöpolitiikkaan sisältyvät asiantuntemuksen aktiivinen kehittäminen organisaation kaikilla tasoilla sekä työhyvinvoinnin jatkuva kehittäminen. Työn murroksen vaatimukset huomioidaan yksilö- ja organisaatiotasolla.

1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Yhteiskunnallinen vaikuttavuus on jaettu strategiaan painopisteisiin *Lisäämme elinvoimaa* ja *Tavoitteleimme hiilineutraaliutta* AVI-ELY-strategia-asiakirjan mukaisesti ja hallitusohjelmaan perustuen. AVI-ELY-strategian strateginen painopiste *Turvaamme hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta* on sisällytetty poikkileikkaavasti kohtiin *Yleistä ja Toiminnallinen tuloksellisuus*. ELY-keskukset osaltaan edistävät valtion aluehallinnon yhteisten strategisten painopisteiden tavoitteiden toteutumista. ELY-keskus toteuttaa ja ottaa huomioon omassa toiminnassaan Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaiset toimenpiteet, jotka koskevat viraston tehtäviä. Tästä toiminnasta ELY-keskus raportoi säännönmukaisesti myöhemmin erikseen annettavan ohjeen mukaisesti. Virasto varmistaa Suomen kestävä kasvun ohjelman (RRF-väline) toimeenpanossaan sisäisen valvonnan, seurannan ja raportoinnin toimivuuden EU:n RRF-asetuksen (2021/241) ja kansallisen RRF-toimeenpanosäädöksen ”Laki Euroopan unionin elpymis- ja palautumistukivälineen hallinnoinnista, valvonnasta ja tarkastuksesta” vaatimukset huomioiden.

1.1 Lisäämme elinvoimaa

1.1.1 Työllisyysasteen nostaminen

Tavoite: Työllisyysaste nostetaan 75 prosenttiin vuoden 2023 loppuun mennessä.

- Varmistetaan RekryKainuuLive - Osaavaa työvoimaa Kainuuseen -hankkeessa luotujen hyvien käytäntöjen juurruttaminen.
- Kainuun maine-työhön vaikuttaminen, aktiivinen osallistuminen maine-työhön ja toimenpiteiden rahoittaminen
- Osallistutaan aktiivisesti työllisyyden hoidon kuntakokeiluun
- Varmistetaan työllisyyden hoidon joustava siirtyminen kunnille osallistumalla aktiivisesti muutokseen ja tuottamalla tarvittavaa tietoa joustavan siirron varmistamiseksi
- Osatyökykyisten työllistymiseen panostaminen
- Palkkatuen käyttöä lisäävät toimenpiteet
- Maahanmuuttoon ja kotouttamiseen liittyvien toimintatapojen kehittäminen
- Kehitetään ennakoivia yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa osana työllisyyden hoitoa
- Reagoidaan kehitystyökaluilla ja -resursseilla erityisesti Kainuun osaamiskapeikkoihin ja niiden alojen koulutustarpeisiin, jotka on maakunnallisesti todettu kriittisiksi
- Kehitetään ja uudistetaan verkostotyön tekemisen tapoja
- Kainuun työmahdollisuuksien aktiivinen markkinointi eri kanavia hyödyntäen

- Parannetaan yhteydenpitoa yrityksiin mm. tekemällä enemmän yrityskäyntejä ja markkinoimalla aktiivisesti mm. palkkatukea ja yhteishankintakoulutuksia
- Vaikutetaan rahoitustoimin osaltaan työllisyysasteeseen ja vajaakuntoisten työllistymiseen: yritysten aktivointi- ja kehittämishankkeet, yritysryhmähankkeet, investointituet, rakennetuet
- Tuetaan yksilön omaa ja yhteisöllistä toimintaa: paikallisen omaehtoisen kehittämisen strategiat ja toimenpideohjelmat Kainuussa (LEADER)
- Aktiivinen ja avoin viestintä eri kanavissa

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Käynnissä olevien työttömyysjaksojen keskimääräinen kesto, vk (TA)	39	38	38	37
Virta yli 3 kuukauden työttömyyteen, % (TA)	40	39	39	38
Rahoitetuissa hankkeissa keskimäärin syntyvät työpaikat yrityksissä (työpaikkakerroin)	1	1	1	1

TA = tavoite sisältyy valtion talousarvioon

1.1.2 PK-yritykset uudistuvat ja kasvavat monipuolistaen elinkeinorakennetta

Tavoite: *Suomen tutkimus-, kehitys- ja innovaatiomenot ovat 4 % bruttokansantuotteesta vuoteen 2030 mennessä. ELY-keskukset edistävät t&k&i tavoitetta erityisesti tukemalla pk-yritysten uusien tuotteiden, palvelujen ja tuotantomenetelmien kehittämiseen liittyviä hankkeita.*

- Vahvistetaan TKI-alustoja ja infrastruktuuria
- Yrittäjien ja tutkijoiden tiedotreffiin fasilitointi, tiedotus tutkimusrahoitushauista yrityksille ja tutkimuslaitoksille
- Yhteistyössä tehtävän ennakkoinnin avulla tunnistetaan, ylläpidetään ja kehitetään ns. tulevaisuuden aloja ja rahoitetaan sekä aktivoidaan niihin liittyviä TKI-toimenpiteitä
- Vahvistetaan yhteistyötä seudullisten yrityspalvelutoimijoiden kanssa osallistumalla aktiivisesti Business Kainuu –verkoston toimintaan
- Aktivoidaan yrityksiä TKI- kehittämiseen sekä hyödynnetään täysimääräisesti alueella käytössä olevat myöntövarat TKI-toiminnan kehittämiseksi ja kasvattamiseksi
- Huomioidaan Kainuun älykkään erikoistumisen painopisteet toiminnassa
- Kainuun ELY-keskus on mukana Kajaanin seudun innovaatioekosysteemisopimuksessa

Mittari: *ELY-keskusten toimenpiteet tki- tavoitteen edistämiseksi (rahoituspalvelut, innovaatioympäristöjen ja liiketoimintaekosysteemien edistäminen sekä innovatiivisten julkisten hankintojen hyödyntäminen) (sanallinen)*

- Tiedotreffien määrä, rahoitusmahdollisuuksista ja yritys- ja tutkimuslaitosyhteistyössä toteutettujen tiedotustilaisuuksien määrä
- Markkinavuoropuheluiden toteuttaminen
- Rahoitetaan maaseuturahastosta innovatiivisia hankkeita
- Viestinnässä käytettävien modernien kanavien käyttö on vakiintunutta
- Huomioidaan Kainuun älykkään erikoistumisen painopisteet toiminnassa

Tavoite: *Aktivointitoimien avulla yhä useampi yritys kehittää toimintaansa kasvun mahdollistamiseksi*

- Lisätään aktivointia kansainvälistymisen, viennin ja TKI- panostuksen lisäämiseksi yhteistyössä koko Business Kainuu –verkoston kanssa
- TF-ydintoimijat ja –kumppanit sitoutetaan yhteistyöhön ja yritysten palvelupolku maakunnista kansallisten palvelujen pariin toimii sujuvasti
- Toteutetaan eri rahoitustuotteiden aktivointikampanjoita
- ELY-keskuksen ja TE-toimiston toimintatapojen kehittäminen: RekryKainuuLive - osaa-vaan työvoimaa Kainuuseen –hankkeen toimintatapojen juurruttaminen
- Markkinoidaan yrityksille modernien kanavien kautta yhteishankinta-, FEC- ja muita koulutuksia
- Kehitetään valtakunnallisten hakujen ja toimenpiteiden seuranta ja viestintää
- Valmistaudutaan CAP2027 käynnistämiseen
- Edistetään omistajanvaihdoksia

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Kasvu CRM-järjestelmään kirjattujen liidien määrä (kpl)	140	150	160	170

Tavoite: *ELY-keskukset sitoutuvat yhteisten Team Finland-tavoitteiden edistämiseen ja kehittävät yhteistyötään TF-verkoston toimijoiden kanssa.*

- Kainuun ELY-keskus johtaa Team Finland –aluetiimiä ja –verkostoa. TF-ydintoimijat ja –kumppanit sitoutetaan yhteistyöhön ja yritysten palvelupolku maakunnista kansallisten palvelujen pariin toimii sujuvasti
- Vältetään päällekkäisyyksiä tekemällä yhteistyötä ja keskitetään aktivointitoimet yhteisiin tilaisuuksiin ja teemoittaisiin kampanjoihin. Tavoitteena tuoda palveluja tunnetuksi ja yrityksiä kehittämään toimintaansa.
- Vahvistetaan osaamista muiden TF-toimijoiden palveluista

13.12.2021

- Tunnistetaan yritysten palvelutarpeet laajasti ja ohjataan tarpeen mukaan muille TF-toimijoille
- Parannetaan yritysten kv-vientivalmiuksia

Mittari: *ELY-keskuksen kehittämistoimenpiteet Team Finland-tavoitteiden edistämiseksi (sanallinen)*

- Team Finland –aluetiimi ja -verkosto kokoontuvat säännöllisesti
- Yritystapaamiset kirjataan CRM:ään ja tunnistetuista tarpeista tehdään liidi, joka tarvittaessa ohjataan eteenpäin muille TF-ydintoimijoille
- Toteutetaan TF-alueverkoston kanssa yhteisiä kampanjoita sekä tilaisuuksia
- Toteutetaan tiedonjako- ja aktivointikampanjoita yritysasiakkuussuunnitelman mukaisesti tavoitteena lisätä palvelujen tunnettuutta ja siten aktivoida yrityksiä kehittämistointintaan. Julkaistaan yhdessä TF-alueverkoston kanssa yhteinen uutiskirje neljä kertaa vuodessa
- Järjestetään maa- ja markkinatietofoja yhteistyössä Team Finland –ulkomaanverkoston kanssa

Tavoite: *Yritysrahoitusta saavat pk-yritykset kasvavat uudistamalla liiketoimintaansa ja kansainvälistymällä.*

- Yhteistyö TF-toimijoiden kanssa palvelupolkujen sujuvoittamiseksi: tunnistetaan asiakastarpeet yli organisaatorajojen
- Aktivoidaan yrityksiä hyödyntämään saatavilla olevaa rahoitusta
- Aktiivinen, avoin ja monikanavainen viestintä
- Maaseuturahaston yritys- ja hanketukien täysimääräinen hyödyntäminen.
- Yritysrühmien aktivointi ja yhteishankkeiden toteuttaminen (maaseuturahasto)
- Huomioidaan Kainuun älykkään erikoistumisen painopisteet toiminnassa
- Edistetään toimenpiteitä, joilla kehitetään yritysten pääomien saatavuutta
- Edistetään kainuulaisten investointien toteuttamista

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Rahoitetuissa hankkeissa syntyvä liikevaihdon kasvu yrityksissä, liikevaihtokerroin (arvio)	5	5	5	5
Rahoitetuissa hankkeissa syntyvä viennin kasvu yrityksissä, vientikerroin (arvio)				

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Rahoitetuissa pk-yritysten hankkeissa syntyvät patentit ja muut aineettomat oikeudet, kpl (arvio)				

Tavoite: Korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan työpaikat lisääntyvät, osuus BKT:sta nousee ja työntekijöiden työskentelyedellytykset paranevat.

- Panostetaan luovan alan yritysten rahoitusmahdollisuuksiin mm. Crema-hakua (Crema, RRF) aktivoimalla ja markkinoimalla
- Parannetaan luovan alan toimijoiden verkostoitumista alueella ja kansainvälisesti
- Ollaan mukana laatimassa Kainuun kulttuuriohjelmaa
- Rahoitetaan maaseuturahoituksella matkailua ja muita kulttuurielinkeinoja lisääviä hankkeita, kulttuurin saavutettavuutta sekä kulttuuritoimintaa

Mittari: Korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden, luovan talouden, kulttuurimatkailun ja kulttuurialan toimintaedellytysten tukemista edistävät toimet (sanallinen).

- Edistetään kulttuurin saavutettavuutta ja toimintamahdollisuuksia käytettävissä olevilla toimenpiteillä
- Markkinoidaan aktiivisesti rahoitusmuotoja ja myös suunnattuna kulttuurialalle sekä huomioidaan markkinoinnissa kulttuurimatkailun potentiaali
- Edistetään matkailu-metsienkäyttö-kulttuuriperintö yhteistyötä ja tunnistetaan kulttuuri-perintö (myös aineeton) osana (kulttuuri)matkailua ja virkistyskäyttöä. Tehdään Kainuun kulttuuriperintöä tunnetummaksi.
- Tuetaan alan kehittämis- ja yrityshankkeita maaseuturahastosta
- Osallistutaan kulttuurimatkailutoimijoiden verkostotoimintaan

1.1.3 Elinkeinojen vastuullisuuden edistäminen

Tavoite: Edistetään erilaisten elinkeinojen vastuullisuutta ja kilpailukykyä, maa-, metsä-, kala- ja puutarhatalouden sekä palvelualojen kehittämishankkeita, matkailuelinkeinon toimintaedellytyksiä, kalastuselinkeinojen toimintaedellytyksiä kasvattaen kalatalouden arvoketjun arvoa sekä uusiutuvien luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä. Edistetään vastuullisen ja uudistuvan ruokajärjestelmän kilpailukykyä ja alan yritysten vientiedellytyksiä.

- Laaditaan ja toimeenpannaan teemapohjaisia kehittämisstrategioita maatilataloudessa, metsätaloudessa, puuteollisuudessa, bioenergian tuotannossa ja luonto- ja kulttuuri-matkailussa maaseuturahaston ja muiden käytettävissä olevien rahoitusvälineiden avulla

- Maatalouden tulotuki- ja ympäristökorvausjärjestelmän toimeenpano ja siihen liittyvien valvontojen täysimääräinen toteuttaminen
- Ruokaviraston ohjaamien valvontojen täysimääräinen toteuttaminen
- Rakennetukien täysimääräinen hyödyntäminen
- Ympäristövalvonnoilla tuetaan yritysten riskienhallintaa sekä toiminnan kestävyyttä
- Tunnistetaan hiilineutraaliustoimenpiteiden työllisyys, koulutus- ja talousvaikutuksia, ja hyödynnetään tietoa toimenpiteiden kehittämisessä ja suuntaamisessa.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Elintarvikeketjun turvallisuus ja vastuullisuus (säästösten vaatimukset täyttävien elintarvikeketjun toimijoiden osuus), %	90	90	90	90

1.1.4 Saavutettavuuden edistäminen

Tavoite: Väylänpidon toimenpiteet on kohdistettu asiakastarpeiden ja vaikuttavuuden perusteella. Myös alemman tieverkon kuntoon panostetaan.

Kainuun liikenneasiat käsitellään Pohjois-Pohjanmaan ELYn tulossopimuksessa.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä maanteillä (kpl)				
Kansalaisten tyytyväisyys maanteiden palvelutason (asteikolla 1-5)				
Raskaan liikenteen tyytyväisyys maanteiden palvelutason (asteikolla 1-5)				

1.1.5 Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee

Tavoite: *Koulutus- ja osaamistaso nousee, ja osaavan työvoiman saatavuus paranee*

- Elinikäisen oppimisen mahdollisuuksista huolehditaan
- Opinnollistamista kehitetään ja laajennetaan
- Palveluja ketjutetaan oppimispoluiksi ja mahdollistetaan yksilöllinen kehittyminen
- Edistetään oppimisympäristöjen luomista yrityksiin
- Suunnitellaan yhteistyössä kuntakokeilun kanssa osaamisen kehittämisen palveluja
- Tutkinto- ja osatutkintotavoitteisia työvoimakoulutuksia toteutetaan ennakoinnista ja yritys yhteistyöstä saadun tiedon pohjalta. Tutkinnon osista koostuvia, nopeasti yritysten työvoimatarpeisiin vastaavia koulutuksia lisätään koulutustarjontaan
- Oppimis- ja urapolkujen kaikissa vaiheissa on saatavilla ohjausta oikea-aikaisesti ja monikanavaisesti
- Tehdään yhteistyötä jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen kanssa
- Jatketaan uudenlaisten työvoimakoulutusten ja valmennusten kokeiluja sekä kehitetään edelleen onnistuneita kokeiluina hankittuja palveluja.
- Edistetään Kainuun digitukisstrategian luomista helpottamaan digipalveluihin siirtymistä ja oppimista
- Koulutus- ja tiedonvälityshankkeet maanviljelijöille, metsäomistajille ja maaseudun yrityksille
- Neuvo 2020 -palvelut viljelijöille
- Muodostetaan jatkuvan oppimisen ja elinikäisen ohjauksen koordinaatioryhmä v. 2022-2024, joka yhteensovittaa em. tehtäväkentillä tapahtuvaa työtä ja korvaa nykyiset ELO-työryhmän ja jatkuvan oppimisen yhteistyöryhmän
- Toteutetaan Tulevaisuuden taidot - Kainuu ennakoi -ESR-hanke, jonka tavoitteena on löytää ratkaisuja kohtaanto-ongelmaan ennakointia kehittämällä sekä kehittää ennakoinnin toimintamalleja ja ennakointiviestintää.
- Toteutetaan Työterveyslaitoksen rahoittama TYÖ2030-ohjelman Työelämän laatu diginä tutuksi Pohjois-Suomessa -hanke yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa.
- Rahoitetaan tarpeellisia koulutus- ja tiedonvälityshankkeita maaseuturahastosta ja toimeenpannaan Neuvo 2020 -koulutusjärjestelmää viljelijöille

Mittari: *Osaamisen kehittämisen edistäminen alueella, jotta koulutus- ja osaajatarjonta vastaa elinkeinoelämän ja jatkuvan oppimisen tarpeisiin (sanallinen).*

- Yritysten ja oppilaitosten sekä korkeakoulujen kanssa tehtävä yhteistyö on säännöllistä ja toimivaa sekä toimintamalleja uudistavaa
- Ennakointitietoa hankitaan ja hyödynnetään oppilaitosten, korkeakoulujen ja muiden toimijoiden kanssa
- Hankkeilla tuetaan osaamisympäristöjen rakentamista yrityksiin, oppilaitoksiin ja korkeakouluihin
- Opinnollistamisessa jatketaan Kainuun mallin kehittämistä
- Kehitetään yhteishankinta- ja työvoimakoulutusten sekä valmennusten markkinointia hyödyntämällä nykyaikaisia viestintäkanavia

Mittari: *Elinikäisen ohjauksen palveluiden saatavuuden ja laadun seuraaminen ja kehittäminen (sanallinen).*

- Toimeenpannaan Kainuun Elinikäisen ohjauksen strategian linjauksia
- Kainuun ohjausalan toimijoiden yhteistyötä on kehitetty entistä vuorovaikutteisemmaksi

Tavoite: *Maahanmuutolla ja kotouttamisella edistetään työllisyyttä, osaamista ja talouskasvua.*

- Markkinoidaan tehostetusti Eures-palveluja, tehostetaan Eures-työnvälitystä sekä toteutetaan ryhmärekrytointeja yritysten ja kuntien kanssa.
- Yhteistyön tehostaminen henkilöstövuokrausfirmojen kanssa
- Toimitaan yhteistyössä Kainuun kansainvälistymistä edistävien ja tukevien hankkeiden kanssa
- Jatketaan nopeasti työelämään ohjaavan kotoutumiskoulutuksen kehittämistä valtakunnallisesti yhteistyössä Uudenmaan ELY-keskuksen kanssa
- Ollaan mukana saatavuusharkintaa koskevassa alueellisessa kokeilussa, kehitetään siihen liittyvää viestintää ulkomaisen työvoiman saatavuuden parantamiseksi
- Kainuu varautuu ennakoiden TEMin tilannetiedotusten pohjalta mahdolliseen kv-suojelua saavien henkilöiden määrän kasvuun.
- Edistetään maahanmuuttajien monialaisia palveluja osallistumalla eri toimijoiden väliin keskusteluun, välittämällä tietoa ja vaikuttamalla maahanmuuttaja-asiakkaille suunnattujen palveluhankintojen monipuolisuuteen ja laatuun
- Tiedotetaan Pirkanmaan TE-toimistossa kehitteillä olevasta sparrauspalvelusta sen suunnitteluvaiheessa ja palvelun valmistuttua markkinoidaan sitä
- Aktivoidaan yrityksiä hyödyntämään Kajaanin ammattikorkeakoulun kv-opiskelijoita vientiponnisteluissaan mm. GLOBE-toimintamallin avulla
- Osallistutaan Talent Boost –verkoston toimintaan ja viestitään ajankohtaisuuksista alueella
- Tiedotetaan alueen yrityksiä kv-rekrytointeihin liittyvistä palveluista ja järjestetään kv-rekrytointeihin liittyviä infotilaisuuksia

Mittari: *Panostukset kansainvälisten osaajien maahanmuuton lisäämiseksi ja osaamisen hyödyntämiseksi yritysten kasvussa ja kansainvälistymisessä (sanallinen).*

Kansainvälisten osaajien potentiaali tuodaan läpileikkaavasti esiin TE- ja yrityspalveluissa ja tarjotaan kv-osaajiin liittyviä palveluita yrityksille niin ulkomaisen työvoiman rekrytoinnin osalta kuin yritysten kasvun, kansainvälistymisen ja uudistumisen edistäjinä.

Vahvistamme korkeakoulujen ja muiden oppilaitosten kanssa tehtävää yhteistyötä, jotta ulkomaiset opiskelijat pääsevät kosketuksiin työelämän kanssa jo opiskeluaikana.

- Kotoutumiskoulutusten sisältöä kehitetään tukemaan entistä enemmän ura- ja koulutuspolkujen sujuvaa etenemistä
- Kehitetään edelleen työelämälähtöistä kotoutumiskoulutusta
- Seurataan koulutuksen laatua ja vaikuttavuutta systemaattisesti

- Ollaan mukana kehittämässä maakunnan asettautumispalveluita, jotka edesauttavat kv-osajien integroitumista.
- EURES-rekrytointien määrä lisääntyy
- aktivoidaan yritysten osallistumista Eures -toimenpiteisiin kuten European Job Days, messut, työvoimakartoitukset
- Yritysten ilmoittamat työpaikat Eures-portaalissa kasvavat

1.2 Tavoittelemme hiilineutraaliutta

1.2.1 Hiilineutraaliuden edistäminen

Tavoite: *Suomi on hiilineutraali vuonna 2035. Alueellisella ja paikallisella yhteistyöllä tuetaan siirtymistä hiilineutraalisuuteen, materiaalitehokkuuteen ja suljettuihin kiertoihin. Kehitetään joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä. Toimien vaikutuksina päästöt vähenevät.*

- Kaikessa toiminnassamme kiinnitämme erityistä huomiota päästöjen hillintään, energia- ja materiaalitehokkuuteen sekä luonnonvarojen hyödyntämisen kestävyteen
- ELY-keskus osallistuu aktiivisesti valtakunnalliseen ja maakunnalliseen ilmastotyöhön. Kainuun liiton maakunnallinen ilmasto- ja ympäristöasioiden neuvottelukunnan toiminnassa tuomme esiin Kainuun ELY-keskuksen tavoitteita, tuemme kuntien pyrkimyksiä kohti vähähiilisyttä ja aktivoimme hiilineutraalius tavoitteita tukevaa hanketoimintaa. Osallistumme aktiivisesti valtakunnallisen ELY-ilmastoasiantuntijaverkoston toimintaan ja hyödynnämme omassa toiminnassaan verkoston työstämää ELY-ilmastotiekarttaa. Kainuun ELY-keskus on mukana myös eri hallinnonalojen valtakunnallisessa Ilmastoryhmässä.
- Edistämme ja toteutamme MMM:n ilmastoruokaohjelmaa, jossa tarkoituksena on tukea yhteiskunnan reilua siirtymää kohti kestävästä ruokajärjestelmästä huomioiden kaikki kestävyden näkökulmat.
- Kaivannaistoiminnan ympäristöturvallisuuden erikoistumistehtävän kehittämishankkeissa laadittavien oppaiden, ohjeiden ja selvitysten sekä järjestettävien videokoulutusten kautta edistetään kaivannaisteollisuuden parhaiden ympäristökäytäntöjen (BEP) ja parhaiden käyttökelpoisten tekniikoiden (BAT) käyttöä
- Edistämme tulvasuojelua sekä peltojen ja metsien vesitaloutta vesistövaikutusten pienentämiseksi ja maaperän hiilensidonnann parantamiseksi
- Edistämme yrittäjien ja toimijoiden tietämystä ja osaamista hiilineutraaliudesta, biotaloudessa ja kiertotaloudessa, sekä tuemme vähähiilisyttä, energia- ja materiaalitehokkuutta sekä kiertotaloutta edistäviä hankkeita käytettävissä olevilla rahoitusvälineillä.
- Hyödynnämme uusiutuvaan energiaan liittyvissä kehittämistoimenpiteissä paikallisia uusiutuvia energiavaroja. Uusiutuvaan energiaan liittyvillä kehittämistoimilla vahvistamme muun muassa paikallistaloutta, omavaraisuutta ja elinvoimaa maaseutualueilla.
- Edistämme ilmastokestävää kaavoitusta; mm. edistämällä maakuntakaavoitusta, kestävästä luonnonvarojen käyttöä, mahdollistamalla uusiutuvaa energiantuotantoa, turvaamalla maankäyttösektorin nielut, vähentämällä liikkumisen tarvetta eheällä yhdyskuntarakenteella.

Mittari: *Panostukset vähähiiliseen talouteen siirtymiseksi (sanallinen).*

- Alustetaan poikkihallinnollisen ilmastoryhmää tunnistamalla ja arvioimalla keskeisimmät tehtäväalueet ilmastomuutoksen hillinnän ja sopeutumisen näkökulmasta yhdessä substanssiasiantuntijoiden kanssa. Keskeisten tehtäväalueiden tunnistamisessa käytetään apuna ELY-keskusten ilmastotiekarttaa. Lisäämme ymmärrystä ja osaamista ilmastotyöstä. Tarjoamme ilmastowebinaareja ja markkinoimme koulutusmahdollisuuksia tukeaksemme asiantuntijoiden osaamista.
- Kainuun valmisteilla olevassa maakuntaohjelmassa vähähiilisyys on yhtenä kärkiteemana
- Kainuun ilmasto- ja ympäristöasiain neuvottelukunnassa edistetään alueellista verkostotyötä ja edesautetaan uusien hankkeiden syntymistä.
- Ilmastoruokaohjelman toimien toteuttaminen MMM Maaseudun kehittämisen sekä maa- ja elintarviketalouden tehtävissä -tulossopimuksessa sovitulla tavalla.

1.2.2 Kiertotalouden ratkaisut

Tavoite: *Vahvistetaan Suomen roolia kiertotalouden edelläkävijänä.*

- Tuetaan bio- ja kiertotalouteen ja uusiutuvaan energiaan liittyvissä kehittämisessä toimenpiteitä, joissa hyödynnetään paikallisia raaka-aineita (tukemaan alueellista omavaraisuutta ja elinvoimaa).
- Jätteiden materiaali- ja energiahyödyntämisen edistäminen ja loppusijoituksen vähentäminen ottamalla käyttöön uusia jätteiden käsittely- ja hyödyntämismenetelmiä (esim. metsäteollisuuden ja kaivannaistoiminnan sivuvirtojen hyödyntäminen)
- Kaivannaistoiminnan ympäristöturvallisuuden erikoistumistehtävän kehittämishankkeissa laadittavien oppaiden, ohjeiden ja selvitysten sekä järjestettävien videokoulutusten kautta edistetään osaltaan kaivannaisteollisuuden materiaalitehokkuutta ja sivuvirtojen hyödyntämistä
- Aktivoidaan hanke- ja yritystoimintaa, jolla edistetään bio- ja kiertotalouteen liittyviä innovaatioita, materiaalien ja tuotantomenetelmien kehittämistä ja testausta sekä elinkaariajattelun sisällyttämistä uusien tuotteiden ja palveluiden kehittämistyöhön.
- Tuodaan kiertotalouden edistäminen vahvemmin esille kaikissa ELY-keskuksen tehtävissä.
- Kiertotaloutta ja biomassojen hyödyntämistä edistäessämme huomioimme metsävarojen kestävä käytön, hiilensidonnan ja luonnon monimuotoisuuden.
- Edesautetaan vesihuoltosektorin uudistumista ja yhteistyötä kiertotalous-, teknologia- ja ilmastohankkeissa

Mittari: *Yhdyskuntajätteen kierrätyksen edistäminen (sanallinen).*

- Yhdyskuntajätteille etsitään uusia käsittely- ja hyödyntämisratkaisuja
- Kannustetaan yrityksiä ja kunnallisia toimijoita edistämään yhdyskuntajätteen kierrätystä sekä rahoitetaan kierrätysinvestointeja.
- Edistetään valtakunnallisen jättesuunnitelman toimeenpanoa.

- Yhdyskuntajätteen kierrätyksen edistämisen lisäksi edistetään purkujätteen kierrätystä ja hyötykäyttöä. Purkulupalausunnoissa tuodaan esille muun muassa purkukaritoituksen ja alustatalouden luomat mahdollisuudet ja edellytykset purkumateriaalien parempaan hyödyntämiseen sekä muistutetaan hankintayksiköiden tietöalustan käyttövelvoitteesta.

1.2.3 Edistämme ilmastonmuutokseen sopeutumista

Tavoite: *Varmistetaan, että alueilla tehtävät ratkaisut ovat kestäviä muuttuvassa ilmastossa. Vaikutetaan alueen maaseutuun ja maatalouteen, vesitalouteen sekä maankäyttösektoriin liittyviin maankäyttöä ja kaavoitusta ohjaaviin prosesseihin tulvariskien hallinnan, maankäyttösektorin ilmastotavoitteiden sekä maaperän hiilensidonnan edistämiseksi.*

- Edistämme alueen toimijoiden tietämystä ja osaamista ilmastonmuutoksen vaikutuksista. Tuemme sopeutumisen ja varautumisen toimenpiteitä maaseuturahaston hanke-, yritys- ja rakennetukien avulla. Lisäämme myös ELYn substanssiasiantuntijoiden tietämystä ilmastonmuutokseen sopeutumisesta.
- Maakuntakaavoituksessa ja yleiskaavoituksessa edistetään ilmastonmuutokseen sopeutumista (mm. tuulivoimatuotanto, bioenergia, eheä yhdyskuntarakenne).
- Tuetaan olemassa olevan rakennuskannan kunnossapitämistä ja kestävää uudisrakentamista.
- Ehkäistään tai rajoitetaan vahinkoja poikkeuksellisissa tulvissa ja onnettomuustilanteissa ennakoivin toimin. Edistetään tulva- ja pato-onnettomuusharjoitusten järjestämistä ja osallistutaan niihin.
- Tunnistetaan vaikutusmahdollisuudet ilmastonmuutoksen hillintään vesitaloustehtävissä.
- Edistetään luonnon luontaisten vettä sitovien biotooppien (suot, kosteikot) luonnontilaa ja vedenpidättämiskykyä.
- Arvioidaan yhteistyössä SYKEN ja alueiden toimijoiden kanssa pohjavesivarojen hallinnan kehittämistarpeet kuivuustilanteiden vedenhankinnan varmistamiseksi.
- Edistetään riskienhallintaa ja ilmastonmuutokseen sopeutumista ja siihen liittyvää kuntien työtä tulva- ja kuivuusriskien hallinnassa sekä luonnonmukaisten ratkaisujen käytössä.
- Otetaan ilmatoriskit huomioon vesitalouden tehtävissä valvottaessa yleistä etua alueellisessa suunnittelussa ja muissa menettelyissä.
- Patoturvallisuustarkastuksissa selvitetään patojen kunto ja niiden turvallisuuteen vaikuttavat seikat ottaen huomioon patojen ikäänntyminen ja tarkistetaan hydrologinen mitoitus ottaen huomioon muutokset maankäytössä, ilmastossa sekä sää- ja vesiolloissa
- Edistämme lajien ja luontotyyppien suojelulla luonnon kykyä sopeutua ilmastonmuutokseen.
- Tunnistamme ilmastonmuutoksen tuomat riskit maankäyttösektorin hiilivarastoihin ja pyritään minimoimaan niitä viemällä eteenpäin maankäytön ja riskienhallinnan suunnittelua.

1.2.4 Luonnon monimuotoisuus ja vesien tila

Tavoite: *Luonnon monimuotoisuus vahvistuu toteuttamalla METSO-ohjelmaa sekä käynnistämällä elinympäristöjen tilan parantamisen toimintaohjelman mukaisia kunnostus- ja hoitohankkeita. Tehostetaan vieraslajien torjuntaa ja seurantaan toteuttamalla haitallisten vieraslajien hallintasuunnitelmia.*

- Luonnon monimuotoisuuden edistämiseksi hankitaan suojeluun soidensuojelun täydennysohjelmaesityksen kohteita sekä METSO-ohjelmaan sisällytetään luonnonsuojelun kannalta merkittäviä kohteita.
- Luonnon monimuotoisuutta edistetään erilaisissa hankkeissa, lausunnoin ja sidosryhmäyhteistyöllä
- Uhanalaisten lajien inventointeja jatketaan ja tehostetaan, lajiesiintymiä hoidetaan, erityisesti suojeltavien lajien esiintymiä rajataan.
- Kainuun tärkeimmät lintuvedet inventoidaan ja niiden kunnostustarve arvioidaan.
- Maataloustukien monilla ehdoilla edistetään ja ylläpidetään monimuotoisuutta.
- Osallistutaan osarahoittajana Jyväskylän yliopiston koordinoimaan LIFE-Revives-projektiin, jossa parannetaan uhanalaisen jokihelmisimpukan tilaa ja elinympäristöä
- Osallistutaan Natura-verkoston IX päivitykseen täydentämällä luontotyyppitietoja erityisesti muilla kuin luonnonsuojelulaille toteutetuilla Natura-alueilla

HELMI ohjelman hankkeet:

- Perinnebiotooppien päivitysinventointeja ja merkittävimmät perinnebiotoopit pyritään saamaan hoidon piiriin.
- Metsäisten elinympäristöjen (ml. lehdot ja paahdeympäristöt) kohteita kunnostetaan.
- Lintuvesien kunnostukset aloitetaan, kunnostuksen koordinointi tullaan hoitamaan yhteishankkeena POPELY:n kanssa. Metsähallituksen kanssa tehdään yhteistyötä myös MH:n vastuulla olevilla kohteilla.
- Inventoidaan kunnostettavia vesi- ja rantaluontokohteita. Kohteiden kunnostuksia aloitetaan.
- Osallistutaan SYKE:n koordinoimaan hankkeeseen, jossa selvitetään lettojen esiintymistä, tilaa sekä ennallistamis- ja hoitotarpeita.
- Suojelu- ja suojeluohjelmien alueilla tehdään täydentäviä luontotyyppi- ja lajistoinventointeja.
- Hoitosuunnitelmia päivitetään ja puuttuvilta osilta suunnitelmia laaditaan niin laji-, luontotyyppi- kuin linnustokohteillakin.
- Toteutetaan ja edistetään haitallisten vieraslajien hallintasuunnitelmien toimenpiteitä.
- Maaseuturahaston ympäristösopimuksilla edistetään maiseman monimuotoisuuden ja alkuperäisrotujen ylläpitämistä.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Luonnonsuojelualueiden toteutus (ha)	700	200	100	100

Mittari: *Luontotyyppien ja lajisuojelun edistäminen (sanallinen).*

- Toimintaohjelma haitallisten vieraslajien torjuntaan Pohjois-Suomessa on aloitettu. Kainuun ELY-keskuksessa hoidetaan valtakunnallista vieraslajikoordinaatiotehtävää.
- Luonnon monimuotoisuutta vahvistetaan toteuttamalla luonnonsuojelualueiden hankintaa pohjoisille ELY-keskuksille myönnetyllä lisärahalta, METSO-ohjelmaa toteuttamalla (määrärahojen puitteissa) sekä soiden suojelun täydennysohjelmakohteita hankkimalla. Käynnistetään elinympäristöjen tilan parantamisen toimintaohjelman mukaisia kunnostus- ja hoitohankkeita arvokkailla luontokohteilla kuten lintukosteikoilla, perinnebiotoopeilla ja soilla sekä muissa uhanalaisten lajien elinympäristöissä. Hoidetaan perinnebiotooppeja ja uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien lajien esiintymiä. Täydennetään perinnebiotooppien inventointeja sekä jatketaan lajien ja luontotyyppien kartoituskia niillä Natura 2000 –alueilla ja yksityisillä suojelualueilla, joista tuoreet luontotiedot puuttuvat. Natura-verkoston IX täydennys edellyttää Natura-luontotyyppi-inventointien täydennyksiä erityisesti muilla kuin luonnonsuojelualailla toteutetuilla Natura-alueilla. Laji-inventointeja jatketaan ja tehostetaan.
- Helmi-inventoinnit 50 kpl, Helmi-kunnostushankkeet 20 kpl
- Luonnonsuojelualueiden hankinta 400 ha, soidensuojelun täydennysohjelma 300 ha
- Uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien lajien esiintymispaikkojen hoitotoimet 4 kpl
- Rajauspäätökset 3 kpl
- Laji-inventointeja 50 kohteella

Tavoite: *Vesien tila paranee edistämällä vesien- ja merenhoidon suunnitelmien, niiden toimenpideohjelmien ja vesiensuojelun tehostamisohjelman toteutusta. Vesien ja meren hyvän tilan saavuttamiseksi edistetään maa- ja metsätalouden vesiensuojelua, rakennettujen vesien monimuotoisuutta sekä vesihuollon riskien hallintaa. Sovitetaan yhteen vesistöjen käytön, hoidon ja suojelun muuttuvat tarpeet mukaan lukien vaelluskalojen elinkierroksen elvyttäminen, metsien ja peltöjen vesitalous ja tulvasuojelu sekä riskien hallinta muuttuvassa ilmastossa.*

- Pinta- ja pohjavesien seurantaohjelmaa toteutetaan suunnitelman mukaisesti.
- Kainuun ja Pohjois-Karjalan vesistökunnostusten asiantuntija- ja toimijaverkoston vahvistamishanke (KAIPO) jatkuu.
- Toimitaan Oulujoen vesistön vesivisio -hankkeen (ARVOVESI-hanke) ohjausryhmässä sekä osallistutaan neuvottelukunta ja asiantuntijaryhmien työskentelyyn.
- Toteutetaan vesienhoidon toimenpideohjelmaa kunnostusselvityksin sekä vesistökunnostuksilla. Osallistetaan sidosryhmien edustajat kunnostussuunnitelmien toteutukseen.

13.12.2021

- Jatketaan toimivaksi koettua vesistökuunnostushankkeiden toimijoiden aktivointia ja kiinnitetään huomiota yhteistyömallien kehittämiseen. Keskeisiä toimijoita ovat esimerkiksi metsäsektorin toimijat, kunnat sekä osakaskunnat.
- Jatketaan vesihuoltoyhteistyötä pohjoisella yhteistyöalueella vaikuttamalla yhdessä pohjoisen alueen yhteistyöverkostoissa.
- Edistetään Kajaanin vesihuoltolaitosten yhteistyötä Kajaanin kaupungin laatiman toiminnan kehittämissuunnitelman mukaisesti sekä edistetään Kainuun kuntien vesihuoltolaitosten välistä yhteistyötä.
- Kainuun kuntien vesihuollon varmuusluokituksen päivitys valmistuu
- Vakiinnutetaan keskitettyjen vesihuoltotehtävien yhtenäiset toimintatavat ja tiiviit rajapinnat muuhun ELY-toimintaan
- Edistetään suojelusuunnitelmien laatimista erityisesti sellaisille yhdyskuntien vedenhankinnan kannalta tärkeille pohjavesialueille, joille sitä ei vielä ole tehty
- Edistetään viljelijöiden ilmasto- ja ympäristötoimiin sitoutumista ja valvotaan tukiehtojen toteutumista (mm. lannoitustasot- ja lannankäsittely).

Mittari: *Itämeren ja vesien hyvä tila (sanallinen).*

Vesiensuojelutoimenpiteitä toteutetaan eri toimialoille toimenpideohjelmassa esitettyjen tavoitteiden mukaisesti. Hyvää huonommassa ekologisessa tilassa olevia järviä ja jokia on uuden luokituksen mukaan 35, joista yhteensä 12:een on tehty kunnostusselvitys ja kuuteen kunnostustoimenpiteitä. Sidosryhmätilaisuuksia järjestetään noin 15.

Vesienhoitosuunnitelman toteuttamisella pyritään säilyttämään hyvä kemiallinen ja määrällinen tila kaikissa pohjavesimuodostumissa. Toimenpiteillä on tarkoitus estää uusien riskipohjavesialueiden muodostuminen. Selvityskohteina olevilla pohjavesialueilta kerätään tilaluokittelua varten tarvittavaa seuranta-aineistoa.

Mittari: *Vesistökuunnostusten edistäminen (kpl/kpl) (sanallinen).*

Kainuun ELY-keskuksen hallinnoima Kainuun ja Pohjois-Karjalan vesistökuunnostusten asiantuntija- ja toimijaverkostojen vahvistamishanke KAIPPO-verkko jatkuu. Osallistutaan ohjausryhmä- ja neuvottelukuntatyöskentelyyn ja toimitaan asiantuntijoina kaikissa työryhmissä Oulun Yliopiston, SYKEN ja LUKEn yhteisessä Oulujoen vesistön visiohankkeessa (ARVOVESI-hanke). Jatketaan vesienhoidon toimenpide- ja vesiensuojelun tehostamisohjelman toteutusta. Käynnissä olevia toteutushankkeita, jotka jatkuvat vuodelle 2022 on 4 kpl ja käynnistyviä 1 kpl. Tavoitteena on käynnistää kaksi kunnostussuunnitteluhanketta. VHS:n suunnittelussa ja toimeenpanossa kootaan yhteen kaikki samalla vesialueella toimivat tahot ja haetaan parhaita vesien tilan huomioon ottavia ratkaisuja.

1.2.5 Kestävä kaupunkikehitys

Tavoite: *Tuetaan kestävästä kaupunkikehitystä. Kaupunkiseutujen kestävyys ja elinympäristön laatu paranevat. Kehitys kaupunkiseutujen ja maaseudun välillä on toisiaan tukevaa ja*

vuorovaikutteista. Kestävä alue- ja yhdyskuntakehitys ja kehittyvät liikennepalvelut ja toimivat yhteydet edistävät ihmisten arjen sujuvuutta ja elinkeinojen toimintaedellytyksiä ja mahdollistavat eri alueiden vahvuuksien ja voimavarojen hyödyntämistä kaikkialla maassa/erityyppisillä alueilla.

- Osallistutaan maakuntasuunnitelman ja -ohjelman, maakuntakaavojen ja maakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmisteluihin
- Painotetaan kuntakaavoituksen edistämisessä vähähiilisen yhdyskuntarakenteen muodostumista, joka tukee elinkeinojen toimintaedellytyksiä ja toimintojen yhteensovittamista
- Edistetään ilmastokestävää kaavoitusta; mm. edistämällä maakuntakaavoitusta, kestävää luonnonvarojen käyttöä, mahdollistamalla uusiutuvaa energiantuotantoa, turvaamalla maankäyttösektorin nielut, vähentämällä liikkumisen tarvetta eheällä yhdyskuntarakenteella.
- Tuetaan kuntakeskusten sekä kylien kehittämistä kulttuuriympäristöarvoja kunnioittaen ja huolehtien elinkeinoelämän ja asumisen tarpeista sekä alueiden vetovoimaisuudesta
- Tuetaan olemassa olevan rakennuskannan kunnossapitämistä ja kestävää uudisrakentamista

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Palvelujen ja joukkoliikenteen järjestämistä tukeva taajamarakenne (vähintään 20as/ha alueella asuvan väestön osuus koko kaupunkiseudun väestöstä (%)) (TA)	52,4	52,4	52,4	52,4

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

Mittari a): *Alueiden kehittämisen painopisteet (sanallinen).*

- Kaavoituksessa ja liikennejärjestelmäsuunnittelussa on huomioitu elinkeinoelämän tarpeet ja alueen vetovoimatekijät sekä tehty tarvittavat aluevaraukset.
- Tehdään etupainotteista yhteistyötä kuntien kanssa hankkeissa, jotka johtavat alueidenkäytön suunnitteluun
- ELY-keskus edistää tiiviissä kumppanuusyhteistyössä maakunnan liiton ja muiden aluekehitystoimijoiden kanssa valtioneuvoston aluekehittämispäätöksen toimeenpanoa. ELY-keskuksen ja TE-toimiston toiminnassa huomioidaan valtakunnalliset ja alueelliset aluekehittämistä koskevat painopisteet ja linjaukset.
- Kajaanin, Sotkamon ja valtion välillä solmittava innovaatioekosysteemisopimus luo alustan elinkeinoelämän, tutkimuslaitosten ja korkeakoulujen yhteistyön vahvistamiselle sekä kaupungin ja valtion väliselle nykyistä tiiviimmälle vuoropuhelulle tavoitteena kansainvälisesti vetovoimainen innovaatiokeskittymä. Kainuussa sopimuksen painopistealueita ovat mittaustekniikka ja mittaukset sekä suurteholaskenta, tekoäly ja datakeskukset

- Edistetään VN/aluekehittämispäätöksen toimeenpanoa
- Maakuntasuunnitelman ja -ohjelman sisältävä Kainuu-ohjelman vaikuttavuuden vahvistamiseksi on suunniteltu laadittavan Kainuu-sopimus. Sopimuksessa Kainuun keskeiset kehittäjäkumppanit sitoutuvat Kainuu-ohjelman tavoitteisiin, huomioivat ne ja sitoutuvat niiden noudattamiseen. Kainuun ELY-keskus on mukana sopimuksessa.
- Maaseudun kehittämisen CAP27-suunnitelma nivoutuu tiiviisti maakuntasuunnitelmaan ja -ohjelmaan ja raamittaa maakunnassa tehtävää maaseudun kehittämistyötä
- Kainuun ELY-keskus tekee säännöllistä yhteistyötä alueen toimijoiden kanssa maakunnan tilannekuvan muodostamisessa, osallistuu maakuntahallituksen toimintaan asiantuntijaroolissa, on aktiivisessa roolissa ALKE-keskusteluissa sekä vahvistaa eri toimenpitein omaa roolia aluehallinnossa.

Mittari a): *Alueidenkäytön edistämisen painopisteet (sanallinen).*

- Pyritään etupainotteiseen yhteistyöhön kuntien kanssa hankkeissa, jotka johtavat alueidenkäytön suunnitteluun.
- Edistetään kuntien kaavoitusta tavoitteena Kainuun kuntakeskusten ja matkailualueiden parempi yleiskaavojen kattavuus.
- Painotetaan kuntakaavoituksen edistämässä vähähiilisen yhdyskuntarakenteen muodostumista, joka tukee elinkeinojen toimintaedellytyksiä ja toimintojen yhteensovittamista. Huomioidaan toimintaympäristön erityispiirteet kaavoituksessa (esim. uusiutuvan energian tuotanto, väestön ikääntyminen, matkailu ja luonnonvaraperusteiset elinkeinot).
- Merkittävien kaavojen ohjauksessa huomioidaan ilmastovaikutukset sekä ilmastonmuutokseen sopeutuminen ja luonnon monimuotoisuuskysymykset.
- Valvotaan valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutumista kaavoituksessa.
- Osallistutaan vireillä olevaan tuulivoimamaakuntakaavoitukseen ja sitä tukeviin selvityksiin.
- Edistetään kulttuuriympäristön hoitoa alueiden elinvoiman kehittämisen näkökulmasta (esim. olemassa oleva rakennuskanta nähtävä voimavaratekijänä).
- MRL:n uudistuksesta tiedotetaan ja järjestetään koulutusta.
- Kuntien kehittämiskeskusteluissa painotetaan VATien huomioimista vireillä olevissa kaavoitushankkeissa. Kainuussa painottuvat erityisesti luonnon monimuotoisuuden edistämiseen ja kulttuuriympäristön arvojen turvaamiseen liittyvät asiat huomioiden mm. vieraslajien hallintasuunnitelmat.

1.3 ELY-keskuksen aluekohtainen strateginen tavoite

Strategisten tulostavoitteiden lisäksi ELY-keskus toteuttaa aluekohtaisia strategisia tavoitteita olemassa olevien määrärahojen puitteissa. Kaikki ELY-keskuksen tulostavoitteet perustuvat hallitusohjelmaan, AVI-ELY-strategia-asiakirjaan, eri hallinnonalojen strategioihin, EU-osarahoitteisiin ohjelmiin ja suunnitelmiin sekä ottavat huomioon hallituksen aluekehittämispäätöksen ja maakuntaohjelmien linjaukset.

2 Toiminnallinen tuloksellisuus

2.1 Asiakkuudet, digitalisaatio ja yhteiset toimintatavat

Tavoite: *ELY-keskukset sitoutuvat aktiivisesti toimintansa uudistamiseen ja ottavat järjestelmät käyttöön, kehittävät osaamistaan, hyödyntävät tietoa päätöksenteossaan ja toimintansa kehittämisessä. ELY-keskuksen kehittämisen painopisteiden ja toiminnan osalta toteutetaan säännöllisesti CAF–arviointi. ELY-keskus viestii palveluistaan ja toiminnastaan laadukkaasti, oikea-aikaisesti ja ymmärrettävästi osallistuen aktiivisesti yhteiskunnalliseen vuoropuheluun.*

- Kainuun ELY-keskus on tiedonhallintalain mukainen tiedonhallintayksikkö, joka noudattaa yhteistä ELY/TET/KEHA -tiedonhallintamallia sekä osallistuu tiedonhallintamallin kehittämiseen ja ylläpitoon siihen asetettujen yhteistyöryhmien kautta
- Osallistutaan aktiivisesti virastorajat ylittävään kehittämistyöhön eri substanssien osalta.
- Panostetaan verkostojen kanssa tehtävään yhteistyöhön ja tehostetaan TF-toimijoiden välistä yhteistyötä entisestään CRM-järjestelmää hyödyntäen
- Pidetään sidosryhmästrategia ajan tasalla, huomioidaan mm. sidosryhmätutkimuksen tulokset ja verkostomaisen työskentelyn painottuminen.
- Kannustetaan henkilöstöä löytämään kullekin omat tehokkaimmat ja tuottavimmat toimintatavat (koulutukset, etätyön mahdollisuus, monitilaratkaisu, modernit työvälineet).
- Huolehditaan, että tietovarannot ovat ajan tasalla ja niitä käytetään (Kasvu crm, Ura, Hyrrä jne.)
- Huolehditaan tietoturvasta eri järjestelmissä olevan tiedon osalta ja vaikutetaan mahdollisuuksien mukaan siihen, että tietojärjestelmät ovat helppokäyttöisiä asiakkaille ja viranomaisille.
- Tiedolla johtamista vahvistetaan. Järjestelmistä saatavia raportteja hyödynnetään entistä paremmin toiminnan suunnittelussa ja johtamisessa. Tietoalusta Myllyä käytetään aktiivisesti.
- Osallistutaan Kainuun maakunnalliseen imagotyöhön aktiivisesti. Kehitetään työnantajakuva ja Kainuun imagoa mm. hyödyntämällä monipuolisesti moderneja viestintävälineitä.
- Käytetään CAF-menettelyä toiminnan kehittämisessä.
- Viestintä on osa jokaisen työtä. Kehitetään viestinnän osaamista, modernien viestintätapojen käyttöä sekä viestinnän sisältöä. Huomioidaan ELY-keskusten viestintästrategia viestinnän kehittämistyössä
- Valmentava työote on käytössä
- Kehityskeskusteluja uudistetaan

Tavoite: *ELY-keskuksen palvelut ja palveluprosessit ovat tehokkaita, helposti saavutettavissa, asiakastarpeet huomioivia ja asiakkaiden yhdenvertaisuudesta huolehditaan. ELY-keskusten asiakkuusstrategian toimeenpanoon sitoudutaan. Palveluiden laatua arvioidaan toimialaohjauksessa. Lisätään innovatiivisten hankintojen käyttöä. Edistetään sosiaalisten, ilmasto- ja kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumista julkisten hankintojen kautta. Saumattomat palveluprosessit mahdollistavat yritystoimintaa ja tukevat uuden yritystoiminnan syntymistä.*

13.12.2021

- Varmistetaan, että henkilöstö tuntee omaan tehtäväalueeseen liittyvät asiakkaille tarjottavat palvelut ja osallistuu aktiivisesti palveluprosessien kehittämiseen.
- Osaamisen kehittämisessä tavoitellaan muutosta reaktiivisesta toimijasta proaktiiviseksi toiminnaksi asiakkaiden, sidosryhmien ja verkostojen suuntaan.
- Kuullaan asiakkaita ja huomioidaan heidän näkemyksensä ja kokemuksensa palveluihin liittyen ja kehitetään tältä pohjalta palveluprosesseja.
- Osallistutaan ELY-keskusten asiakkuusstrategian toimintasuunnitelman toimeenpanoon valtakunnallisilla ja ELY-keskuskohtaisilla toimenpiteillä
- Kehitetään asiakaskokemuksen johtamista ja jalkautetaan asiakaskokemusajattelua koko henkilöstölle.
- ELY-keskusten asiakastytyväisyyttä palvelujen laatua ja palautteita seurataan ja reagoidaan esiin nouseviin palautteisiin
- Lisätään aktiivisesti tietoisuutta ELY-keskuksen toiminnasta moderneja viestinnällisiä keinoja hyödyntäen. Kannustetaan asiantuntijoita viestimään sosiaalisessa mediassa omista tehtäväkokonaisuuksistaan kansantajuisesti ja ymmärrettävästi.
- Jatketaan tiivistä yrityspalvelujen kehittämistyötä yrityksen kehittämistiimissä.
- TF -aluetiimi kokoontuu säännöllisesti ja kehittää yhteisten yritysasiakkaiden palveluprosesseja.
- Hyödynnetään täysimääräisesti sähköisiä hankintajärjestelmiä (HHJ, Cloudia)
- Lisätään sosiaalista painotusta entisestään TE-palveluhankinnoissa.
- Kehitetään hankintaosaamista.
- Pidetään yllä tiedonvaihtoa hankinnoista ELY-keskusten välillä.
- Lisätään vuoropuhelua palveluntuottajien kanssa hankinnan elinkaaren aikana.
- Hyödynnetään markkinavuoropuhelua tulosperusteisten hankintojen vaikuttavuuden lisäämiseksi.

Tavoite: *ELY-keskukset edistävät osaltaan uuden teknologian hyödyntämistä joustavan ja paikkariippumattoman työskentelyn mahdollistamiseksi.*

- Kainuun ELY-keskuksen moderni työskentely-ympäristö ja toimintatavat edistävät paikkariippumattoman työn tekemistä.
- Johtamista, esimiestyötä ja työskentelytapoja kehitetään huomioiden paikkariippumattoman työn yleisyys, haasteet ja hyödyt.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
ELY-keskusten sidosryhmien kokonaistyytyväisyys (TA)	>4	>4	>4	>4

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
ELY-keskuksen asiakaspalvelutyytyväisyys (kokonaistulos) (TA)	>4	>4	>4	>4

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

Mittari: *Innovatiiviset julkiset hankinnat (sanallinen).*

- TE-ostopalveluissa yhteistyö palveluntuottajien ja yritysten kanssa hankintojen elinkaaren aikana vahvistuu.
- Uusia hankintamenettelyjä ja -tapoja on kokeiltu ja otettu käyttöön.
- Hankinnoissa huomioidaan ja arvioidaan sosiaalisten, ilmasto- ja kestävä kehityksen tavoitteiden toteutumista asettamalla kriteereitä, jotka tukevat ko. tavoitteita
- Huomioidaan tuettavissa julkisissa hankinnoissa niiden innovatiivisuutta rahoittamista edistävänä seikkana.

Tavoite: *Vahvistetaan alueellista, kansallista ja kansainvälistä yhteistyötä ja osaamisverkostoja, lisätään sähköistä asiointia ja hyödynnetään digitalisaation mahdollisuuksia toiminnan ja asiakaslähtöisen asioinnin kehittämiseen. Parannetaan asiakaspalvelua pitämällä asiakkaiden kannalta keskeiset tietovarannot ajan tasalla ja huolehtimalla ajantasaisesta viestinnästä.*

- ELY-keskus tekee kansainvälistä yhteistyötä TF-toiminnassa, Kainuun liiton johtamassa Kainuun Venäjä-strategiaryhmytyössä sekä Pohjois-Suomen AVin ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa, kansainvälisessä työnvälityksessä, patoturvallisuudessa sekä kaivostoiminnan ympäristönsuojeluasioissa.
- Huolehditaan, että potentiaalisilla ja nykyisillä asiakkailamme on ajantasaista tietoa eri palveluistamme. Palveluja markkinoidaan alueen nykyisille ja potentiaalisille asiakkaille systemaattisesti moderneja viestinnällisiä kanavia hyödyntäen.
- Varmistetaan henkilöstön osaaminen eri tietojärjestelmien käytössä.
- Markkinoidaan sähköisiä palvelujamme asiakkaille ja ohjataan asiakasta sähköisten palvelujen piiriin. Myötävaikutetaan mahdollisuuksien mukaan siihen, että sähköiset välineet ovat asiakkaille helpokäyttöisiä.

Tavoite: *ELY-keskuksille, TE-toimistoille ja KEHA-keskukselle on käynnistetty yhteisen digikehitysohjelman toteutus KEHA-keskuksen koordinoimana. Osana Digikehitysohjelmalla panostetaan virastokokonaisuuden digikyvykkyyden nostamiseen, siirrytään palvelukohdaisesta/vastuualuekohtaisesta kehittämisestä toimijoiden yhteentoimiviin asiakaslähtöisiin palveluihin – kokonaistavoitteena on siirtyä eGovernment -tasolta Digital Government -tasolle vuoteen 2025 mennessä.*

ELY-keskukset sitoutuvat osallistumaan KEHA-keskuksen koordinoiman digikehitysohjelman yhteiseen kehittämiseen ja palvelujen digitalisaatioon. ELY-keskukset ovat vuonna 2020 laatineet yhdessä KEHA-keskuksen kanssa yhteisen digikyvykkyyden kehittämissuunnitelman ja digitiekartan. Vuoden 2020 aikana toteutettiin ELY-keskusten, TE-toimistojen ja KEHA-keskuksen digikypsyden arviointi. Vuonna 2022 toteutetaan digikyvykkyyden ulkoinen asiantuntija-arviointi ja ELY-keskusten yhteisen tuloksen tavoitteeksi on asetettu > 3,1 (asteikko 1-5).

- Vahvistetaan henkilöstön osaamista sähköisten työvälineiden ja järjestelmien käytössä. Kartoitetaan osaamista mm. kehityskeskusteluissa.
- Kannustetaan henkilöstöä hyödyntämään e-oppiva sovellusta osaamisen lisäämiseksi/vahvistamiseksi mm. digitaalisuuden osalta.
- Järjestetään ja osallistutaan valtakunnallisesti järjestettäviin digikoulutuksiin.
- Jatketaan tarpeen mukaan omien täydentävien digitaalista osaamista edistävien koulutusten järjestämistä.
- Toteutetaan tulevaa digiohjelman suunnitelmaa.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Maatalouden ja elintarviketurvallisuuden valvontasuunnitelmien toteuttaminen täysimääräisesti, %	100	100	100	100
Ympäristövalvonnan valvontasuunnitelmiin sisältyvän YSL:n mukaisen valvontaohjelman toteuttaminen (%)	100	100	100	100

Mittari: Tietoturvan taso (sanallinen).

- Kainuun ELY-keskus on tiedonhallintalain mukainen tiedonhallintayksikkö, joka noudattaa yhteistä ELY/TET/KEHA -tiedonhallintamallia sekä osallistuu tiedonhallintamallin kehittämiseen ja ylläpitoon siihen asetettujen yhteistyöryhmien kautta.
- Kainuun ELY-keskus on saavuttanut ulkoisessa auditoinnissa tietoturva-asetuksen mukaisella korotetulla tasolla ICT- alueen osalta 2,85 ja hallinnollisen alueen osalta 3,00 arviointiasteikon ollessa 1...3 sekä ISO/IEC 27001:2013 -vaatimukset soveltuvien osin maksajaviraston tehtävien osalta.
- Kainuun ELY-keskus sitoutuu varmistamaan, että 1.1.2020 voimaan tulleen tiedonhallintalain asettamat vaatimukset pyritään saavuttamaan tulossopimuskauden aikana.
- ELY-keskus sitoutuu jatkuvaan tietoturvatyöhön ja tietoturvaa kehitetään yhteistyössä KEHA-keskuksen kanssa.

- ELY-keskuksen lakisääteisten tehtävien kannalta kriittisiä palveluita on tunnistettu ja niille on laadittu jatkuvuussuunnitelmat. Tietoturva vaatimuksia pohditaan jatkuvuussuunnittelussa.
- Riskienhallintapolitiikka on laadittu ja riskienhallinnan arviointia kehitetään.

3 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Tavoite: *ELY-keskusta johdetaan määrätietoisesti ja hyvää henkilöstöpolitiikkaa noudattaen. ELY-keskukset panostavat henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseen. Osaamisen varmistamisessa ja osaamisen kehittämisessä huomioidaan myös muuttuvat asiakastarpeet.*

1) Johtamis- ja esihenkilötyön kehittäminen

Toimintaympäristön muuttaessa työntekemisen tapoja myös johtamisen ja esihenkilötyön tavat ovat muutoksessa. Esihenkilöiden ja johdon osaamista vahvistetaan/lisätään eri keinoin. Johto ja esihenkilöt perehtyvät erityisesti etätyön johtamiseen, työkykyjohtamiseen ja ottavat käyttöön valmentavan esimiestyön. Johtamis- ja esihenkilötyön kehittämistä ja tuloksia mitataan ja seurataan VM baron tuloksilla sekä erillisillä kyselyillä.

2) Panostetaan henkilöstön työhyvinvoinnin tilannekuvan ylläpitämiseen useilla eri tavoilla. Hyödynnetään tässä mm. VM Barometrin tuloksia, kehityskeskusteluista nousevia asioita, yt-toimikunnan kokouksia, säännöllisiä keskusteluja luottamushenkilöiden ja työsuojeluvalltuutetun kanssa jne. Tehdään tarvittaessa henkilöstöhyvinvoinnin kartoituksia, tilannekuvan vaatimat ja kartoitusten tulosten läpikäynnit yksiköittäin ja toimenpiteiden suunnittelut tarpeiden mukaan hyvinvoinnin ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi.

Mittari	2022 Tavoite	2023 Alustava tavoite	2024 Alustava tavoite	2025 Alustava tavoite
Henkilöstöbarometrin tyytyväisyysindeksi (TA)	>3,6	>3,6	>3,6	>3,6

TA= tavoite sisältyy valtion talousarvioon

4 Erikoistumis- ja keskitetyt tehtävät

Kainuun ELY-keskus toimii maa- ja metsätalousministeriön määräämänä patoturvallisuusviranomaisena kaikkien ELYjen alueella. Patoturvallisuuslain mukaisen viranomaisyön lisäksi tehtäviin kuuluu patoturvallisuussektorin kehittäminen sekä patoturvallisuussektorin kansainvälinen yhteistyö.

Kainuun ELY-keskuksessa on lisäksi valtakunnallisena erikoistumistehtävänä (YM) kaivannaistoiminnan ympäristöturvallisuus, jonka tehtävänä on edistää kaivannaistoiminnan ympäristönsuojelua jakamalla uusinta tietoa parhaista käytännöistä ja tekniikoista kaivosten ympäristövaikutusten hallinnassa järjestämällä koulutuksia ja laatimalla oppaita ja ohjeista sekä antaa asiantuntijatukea muille viranomaisille sekä edistää osapuolten välistä yhteistyötä.

Kainuun ELY-keskuksessa on toukokuun 2020 alusta alkanut valtakunnallinen vieraslajikoordinaattorin tehtävä, johon kuuluu mm. ELY-keskusten vieraslajitehtävien koordinointi, yhtenäisten toimintamallien laadinta pohjautuen vieraslajilainsäädäntöön ja hallintasuunnitelmiin. Kainuun ELY-keskus toimii myös valtakunnallisen haitallisten vieraslajien hankehaun- ja päätösten toteuttajana yhteistyössä alueellisten ELY-keskusten kanssa.

5 Voimassaolo ja seuranta

Tulossopimuksessa asetettuja strategisten tulostavoitteiden toteutumista seurataan poikkihallinnollisessa yhteistyössä ja osana kunkin hallinnonalan toimialaohjauksen menettelyjä. Tulostavoiteasiakirjassa tavoitteet asetetaan neljälle vuodelle. Tulostavoitteista sovitaan vuodelle 2022 sitovasti. Vuosien 2023–2025 tavoitteista sovitaan alustavasti. Tulostavoiteasiakirjan budjettivuoden tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan tilinpäätöksessä ja siihen kuuluvassa toimintakertomuksessa.

5.1 Liite

ELY-keskusten toimintamenomäärärahaajako.

13.12.2021

6 Allekirjoitukset

Hyväksymme osaltamme vuoden 2022 tavoitteet. Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Työ- ja elinkeinoministeriö

Marja-Riitta Pihlman, ylijohtaja

Maa- ja metsätalousministeriö

Jaana Husu-Kallio, kansliapäällikkö

Ruokavirasto

Antti-Jussi Oikarinen, pääjohtaja

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Anita Lehikoinen, kansliapäällikkö

Ympäristöministeriö

Juhani Damski, kansliapäällikkö

Kainuun ELY-keskus

Jaana Korhonen, ylijohtaja

Kainuun ELY-keskus

Sari Myllyoja, johtaja

ELY-KESKUSTEN TOIMINTAMENOMÄÄRÄRAHAN ALUSTAVA JAKO VUODELLE 2022, LUONNOS 7.12.2021

Liite

ELY-KESKUS	Jako 2021 (pl. kertaluonteiset, matkat, muut menot, virkistys)	Matkat, muut menot ja virkistys	Palkkausten tarkistus	Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen	Metsitys-tukeen liittyvät tehtävät	Öljylämmityksestä luopumis-avustusten käsittely	POMA hankinta-resurssit	Muut muutokset	MÄÄRÄRAHA YHTEENSÄ
Uusimaa	13 456 500	469 150	99 000	261 000	0	0	381 400	515 800	15 182 850
Varsinais-Suomi	12 407 100	689 150	91 200	78 300	243 600	0	171 700	115 000	13 796 050
Satakunta	2 244 100	116 400	16 500	52 200	0	0	63 700	0	2 492 900
Häme	5 962 200	207 050	43 800	52 200	0	0	118 500	-10 000	6 373 750
Pirkanmaa	6 578 900	374 300	48 400	78 300	0	552 300	147 800	166 000	7 946 000
Kaakkois-Suomi	8 760 100	419 050	64 400	78 300	0	0	137 400	0	9 459 250
Etelä-Savo	4 569 000	195 050	33 600	26 100	0	0	52 000	245 000	5 120 750
Pohjois-Savo	7 509 100	401 650	55 200	52 200	0	0	108 900	0	8 127 050
Pohjois-Karjala	3 938 500	160 500	29 000	26 100	60 900	0	57 800	0	4 272 800
Keski-Suomi	9 337 900	368 800	68 700	52 200	243 600	0	106 100	0	10 177 300
Etelä-Pohjanmaa	9 953 600	514 750	73 200	52 200	0	0	63 000	0	10 656 750
Pohjanmaa	3 129 300	171 600	23 000	52 200	0	0	80 700	0	3 456 800
Pohjois-Pohjanmaa	9 050 700	441 600	66 600	78 300	243 500	0	132 900	79 000	10 092 600
Kainuu	3 613 400	186 000	26 600	52 200	0	0	38 100	0	3 916 300
Lappi	9 111 700	492 350	67 000	52 200	0	0	80 000	25 000	9 828 250
KEHA oma toiminta	24 035 400	900 800	176 800	0	0	639 910	0	376 000	26 128 910
KEHA/ELY-keskusten yhteiset menot	36 120 368	0	0	156 000	118 400	178 100	260 000	159 200	36 992 068
TE-ASPA	5 036 600	0	37 000	0	0	0	0	0	5 073 600
YHTEENSÄ	174 814 468	6 108 200	1 020 000	1 200 000	910 000	1 370 310	2 000 000	1 671 000	189 093 978